

НАУКОВА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ЧАСТИНА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ В ГАЛУЗІ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

КРОВЯКОВ С.О.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Обов'язковою умовою забезпечення якості підготовки фахівців в галузі будівництва і архітектури є вивчення і практичне опрацювання новітніх технічних і технологічних досягнень вітчизняної і світової науки відповідному напрямку. При цьому певну частину наукових робіт студенти можуть виконувати власними силами, звичайно під керівництвом досвідчених науковців з числа професорсько-викладацького складу.

В практиці Одеської державної академії будівництва та архітектури (ОДАБА) налагоджена багаторівнева система залучення студентів до творчої наукової діяльності. На постійній основі діють науково-творчі гуртки і проблемні групи. В їх роботі розглядаються професійні та творчі завдання, що можуть реалізовуватися в навчанні та в практичній діяльності майбутніх фахівців, при цьому керівники даних гуртків і проблемних груп мають багатий досвід вирішення подібних завдань із залученням наукових методів. Наукові дослідження є невід'ємною частиною при підготовці дипломних магістерських робіт у всіх інститутах академії. Найкращі наукові роботи студентів щороку подаються до Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей. В академії проводиться урочисте нагородження переможців 1-го та 2-го туру конкурсу.

Активно працює Рада молодих вчених академії. Основними напрямками діяльності Ради є надання допомоги молодим ученим у науковій та повсякденній діяльності. Щорічно проводяться науково-практичні конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених. Так у 2018 році в ОДАБА проходило дві таких конференції: «Фізичні процеси в енергетиці, екології та будівництві» і «Нові матеріали і технології у будівництві». Видаються збірки наукових робіт студентів, публікація в яких є безкоштовною.

Студенти залучаються до роботи провідних науково-дослідних лабораторій академії. Зокрема на постійній основі з оплатою праці працюють студенти в атестованій науково-дослідній випробувальній лабораторії будівельних матеріалів та виробів кафедри виробництва будівельних виробів та конструкцій (керівник проф. М.В. Заволока), а також в атестованій науково-дослідній лабораторії «Геодезичне забезпечення будівництва і

реконструкції будівель та споруд» (керівник проф. О.М. Нахмуров). Крім того в останнє десятиріччя доволі розповсюдженою є практика виконання дипломних наукових робіт на базі закордонних навчальних закладів, з якими ОДАБА має договори про співпрацю. Новою формою наукової роботи студентів академії стає проведення частини занять та курсового і дипломного проектування на філіалах кафедр на виробництві.

Дуже ефективною є практика залучення талановитих студентів до наукових досліджень, які виконуються аспірантами академії в процесі підготовки власних дисертації. Участь студентів у таких дослідженнях дає їм найкраще уявлення про процес наукової роботи, прививає навички практичної роботи з науковим і вимірювальним обладнанням, сприяє їх приєднанню до відповідних наукових шкіл та напрямків, зокрема при вступі до аспірантури.

Але слід відмітити, що одною з доволі розповсюджених проблем при підготовці студентів до ведення наукової роботи є досить низька ступень їх самостійності при прийнятті рішень і формулюванні висновків. Іноді керівники студентських наукових робіт вважають за краще сформулювати за студента більшість положень і складових роботи, фактично знижуючи роль студента до технічного виконавця. Цю практику не можна назвати методично правильною, тому що основною метою підготовки майбутнього фахівця до ведення наукової роботи є саме відпрацювання здатності робити обґрунтовані висновки по результатам досліджень, як власних, так і наведених в різних джерелах технічної інформації. Відповідно слід стимулювати керівників наукових студентських робіт до максимальної самостійності їх виконавців. Це вимагає додаткових зусиль зі всіх боків, але є дуже корисними в майбутній практиці фахівців як на виробництві, так і при продовженні їх навчання у аспірантурі. Забезпечення можливості максимально самостійного виконання наукової роботи студентами також вимагає високого рівня власного досвіду і підготовки викладачів (керівників наукової роботи), які мають опрацьовувати відповідний «банк» наукових завдань. Також викладачі мають стимулювати власну наукову ініціативу студентів, спрямовуючи її на вирішення досяжних в реальних умовах задач, зокрема суто навчальних.

Таким чином налагоджена в ОДАБА практика наукової роботи студентів як частини освітнього процесу сприяє кращій теоретичній і практичній підготовці фахівців для галузі будівництва і архітектури. Крім того вона забезпечує відбір і підготовку кадрів для вступу до аспірантури і для оновлення професорсько-викладацького складу академії в цілому. Підтримання і постійна модернізація наукової роботи студентів з

врахуванням розвитку науково-технічного рівня галузі є важливою задачею для професорсько-викладацького складу академії.